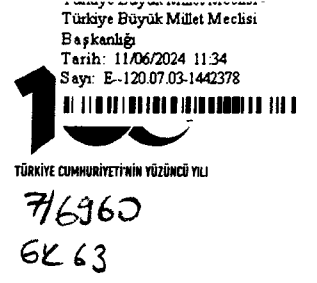

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

ACELE

Sayı : E-72079556-610-11750230

Konu : Soru Önergeleri (7/6960)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 13.12.2023 tarihli ve 1339794 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Diyarbakır Milletvekili Sayın Sevilay ÇELENK ÖZEN tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/6960 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek: 7/6960 Cevap Metni (3 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: A5AE7E44-B06D-4929-8789-C1E5875A8FD1

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ashb-ebys>

Eskişehir Yolu Söğütözü Mah. 2177. Sk. No:10/A Pk: 06510 Çankaya/ ANKARA

KEP Adresi : ashb@hs01.kep.tr

Bilgi için: Aynur İLHAN ÇAK

Sosyal Çalışmacı

Telefon No: (312) 705 73 30

Diyarbakır Milletvekili Sayın **Sevilay ÇELENK ÖZEN**'e Ait **7/6960** Esas Numaralı Yazılı
Soru Önergesine İlişkin Cevap Metni

Bakanlığımız tarafından çocuklarımızın ve gençlerimizin sağlıklı gelişimini temin etmek amacıyla; çocuklarımızın üstün yararı ilkesi doğrultusunda risklere karşı güçlü ve duyarlı nesiller yetiştirmek üzere koruyucu, önleyici ve destekleyici çalışmalar yürütülmektedir.

Bakanlığımızca özel gereksinimi bulunan çocuklar için erken tanı ve değerlendirme hizmetlerinin yanı sıra, erken müdahale planlamaları ile izleme ve değerlendirme faaliyetlerini de içeren bir Aile Temelli Ulusal Erken Müdahale Sistemi kurulması planlanmaktadır.

“Gelişim Geriliği Riski Taşıyan Çocuklar ve Engelli Çocuklar için Türkiye’de Aile Temelli Ulusal Erken Müdahale Sisteminin Geliştirilmesi Desteklenmesi Pilot Projesi” başlatılmış olup Bakanlığımızın 2024 yılı yatırım bütçesinde yer almaktadır. UNICEF ve ilgili Bakanlıklar ile iş birliğinde; 3 pilot ilde Sistemin uygulamaya konulmasına yönelik çalışmalar başlatılmıştır.

Bu sistem ile erken çocukluk döneminde öncelikli ve sürdürülebilir müdahaleler belirlenerek doğumdan ilkokulun ilk yıllarına kadar, çocuğun kaliteli bakım, sağlık, koruma ve eğitim hizmetlerine sürekli olarak erişebilmesinin sağlanması amaçlanmaktadır. Erken Müdahale Sistemi ile tüm kesimlerin çocuklara ve ailelerine destek verme konusunda oynayacağı roller ve sorumlulukların tanımlanması ve bütüncül bir yaklaşımla, mükerrer hizmet sunumundan kaçınılması suretiyle, çocukların yeterli desteği almasının sağlanması hedeflenmektedir.

Diğer taraftan 2030 yılına kadar ülkemizin engellilik alanındaki yasal, kurumsal ve uygulamaya yönelik yapılması gerekenler için bir yol haritası niteliğinde olan 2030 Engelsiz Vizyon Belgesi ile ortaya koyulan hedeflerin gerçekleştirilmesine yönelik olarak 2023-2025 yılları arasında yürütülecek faaliyetlerin belirlenmesi amacıyla Bakanlığımız koordinasyonunda katılımcı bir anlayışla hazırlanan ilk Engelli Hakları Ulusal Eylem Planı 02.12.2022 tarihinde kamuoyuyla paylaşılmış olup tüm taraflarca uygulanmasına ilişkin 2023/4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi yayımlanmıştır.

Bu kapsamda (https://aile.gov.tr/media/133056/engelli_haklari_ulusal_eylem_plani_23-25.pdf) internet adresinde yer alan Engelli Hakları Ulusal Eylem Planı’nda engellilerin eğitimi ve eğitim desteğine ilişkin olarak “Kapsayıcı Eğitim” politika alanı altında yer alan hedefler öngörülmüş olup söz konusu faaliyetler sorumlu kamu kurum ve kuruluşları tarafından hayata geçirilmeye başlanmıştır.

Engelli Hakları Ulusal Eylem Planı’nın “Bağımsız Yaşam” politika alanı altında yer alan “*Engelliler ve ailelerine yönelik bağımsız yaşamı destekleyici çeşitlendirilmiş ve yeni nesil bakım hizmetlerinin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması*” hedefine yönelik; “Bakım sorumluluğunu üstlenen aile bireyinin bakım yetkinliğinin artırılmasına yönelik çalışmaların yapılması.” eylem alanı kapsamında:

- Bakım sorumluluğunu üstlenen aile bireyinin engelli bakımı konusunda yetkinliğinin artırılmasına yönelik çalışmaların yapılması,
- Bakım sorumluluğunu üstlenen aile bireyinin engelli bakımı konusunda sertifikalı eğitim alabilmesine yönelik çalışmaların yapılması,

- Engelli bakımı konusunda sertifika sahibi aile bireylerinin istihdamı yönünde çalışmaların yapılması öngörülmüş olup söz konusu faaliyetler sorumlu kamu kurum ve kuruluşları tarafından hayata geçirilmeye başlanmıştır.

Ayrıca Bakanlığımız “Engellilerin Bakımı Rehabilitasyonu ve Aile Danışmanlığı Hizmetlerine Dair Yönetmelik” hükümlerince bakım ihtiyacı olan engelli bireylere engelsiz yaşam bakım rehabilitasyon ve aile danışma merkezleri aracılığıyla yatılı bakım hizmeti; bu kuruluşlar tarafından engelli bireylerin ve ailelerinin psiko-sosyal açıdan rahatlatılması ve desteklenmesi amacıyla bakıcı personel görevlendirmesi ile evde bakıma destek hizmeti verilerek ve yılda 30 gün misafir ve süreli olarak bakım hizmeti sağlanmakla birlikte aile danışmanlığına dair hizmetler yürütülerek kadınlara destek olunmaktadır.

Bakanlığımızca son dönemde gerçekleştirilen en önemli çalışmalardan biri 2024 -2028 Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planıdır. Kadınların ekonomik ve sosyal yaşama katılımlarının güçlendirilmesi; hak, fırsat ve imkânlardan eşit şekilde yararlanmalarının sağlanması, kadın erkek fırsat eşitliğinin tüm ana plan ve politikalara yansıtılması amacıyla 2024-2028 yıllarını kapsayan “Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planı” hazırlanmış ve yürürlüğe konulmuştur. Türkiye’de kadının güçlenmesi amacıyla ilk defa çok geniş kapsamlı hazırlanan bir eylem planı olma özelliği taşıyan Strateji Belgesi ve Eylem Planında; beş temel politika eksenine (eğitim, ekonomi, sağlık, karar alma mekanizmalarına katılım, medya) ilişkin mevcut durum, temel amaç, hedefler, stratejiler, faaliyetler düzenlenmiştir. Bu amaç, hedef, strateji ve faaliyetler düzenlenirken 5 temel politika ekseninin yanı sıra bazı “kesişen politika alanları” da dikkate alınmış bu kesişen politika alanlarından biri de “engellilik” olarak belirlenmiştir. Buna göre beş temel politika alanında, özel politika gerektiren gruplara yönelik olarak faaliyetlere yer verilmiştir.

Diğer taraftan Bakanlığımız tarafından yürütülen Aile Eğitim Programı ile “Eğitim ailede başlar” ilkesinden hareketle ülkemizdeki tüm ailelerin ve aile bireylerinin çağın gerektirdiği temel aile yaşam becerilerine yönelik bilgi, beceri ve tutumları kapsamlı bir şekilde edinebilmeleri amaçlanmaktadır.

Temelde bir yetişkin eğitim programı olan ve modüler bir şekilde hazırlanan program, aile yaşamı için temel sayılan gündelik yaşamın bütününe kuşatacak şekilde; eğitim, iletişim, hukuk, medya ve sağlık alanlarından hazırlanan 28 modülden oluşmaktadır. Engelli bireyleri içerecek şekilde Aile Eğitim Programı Hukuk alanı içinde özel gereksinim gruplarına yönelik ünite de engelli hakları da yer almaktadır. Engellilerin tüm insan hakları ve temel özgürlüklerden eksiksiz yararlanması için fiziki, sosyal, ekonomik hizmetler ile eğitim hizmetlerine, bilgiye ve iletişime erişme imkânları vurgulanmaktadır.

Ailelerin karşı karşıya kaldıkları sorunlarla baş edebilmesi için sorun çözme kapasite ve becerilerinin güçlendirilmesi önem arz etmektedir. Bu noktada önemli olan hizmet modellerinden biri aile danışmanlığıdır. Bakanlığımız İl Müdürlükleri ve Sosyal Hizmet Merkezlerinde aile eğitim ve aile danışmanlık hizmetlerini ücretsiz olarak sunulmaktadır. Aile danışmanlığı hizmeti ile aile bütünlüğünü güçlendirmek, aile fertlerinin iletişim, stresle baş etme, problem çözme becerilerini geliştirmek hedeflenmektedir. Aile danışmanlığı, aile üyelerinin birbirleriyle karşılıklı etkileşim ve iletişim örüntülerini keşfetmeye, aile içerisinde işlevsiz iletişim biçimlerini anlamaya, ailenin sahip olduğu güçlü yönleri ve işlevsel kaynaklarını harekete geçirme yoluyla mevcut etkileşim süreçlerini yeniden yapılandırmaya çalışan ve ailenin problem çözme yeteneğini geliştirmeyi hedefleyen bir süreçtir.

Ayrıca Milli Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü ve Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile yapılan çalışmalara da Bakanlığımız tarafından destek sağlanmaktadır.

Bakanlığımız aile, kadın, çocuk, engelli ve yaşlıların yeni medyada temsili, karşılaşılan sorunlar, bu sorunlara ilişkin olumlu ve yapıcı çözüm önerilerini ortaya koymak amacıyla kamu kurum ve kuruluşların, akademisyenler, sektör temsilcileri, meslek örgütleri ve sivil toplum kuruluşlarının katılımıyla İstanbul'da "Yeni Medya Dili ve Aile Çalıştayı" düzenlemiştir.

Program, aile, kadın, çocuk, engelli-yaşlı olmak üzere 4 ana tema çerçevesinde "Yeni Medya Dili ve Aile", "Yeni Medya Dili ve Çocuk", Yeni Medya Dili ve Kadın", "Yeni Medya Dili ve Engelli-Yaşlı" ve "Paydaşlar Arası İşbirliklerinin Değerlendirilmesi" başlıklı odak grup çalışmalarıyla devam etmiştir.

Yeni Medya Dili ve Engelli-Yaşlı teması kapsamında; medyanın engelli ve yaşlılar üzerindeki etkileri, yaşanan sorunlar ve çözüm önerileri, engelli ve yaşlıların temsiliyetinin nasıl ele alındığı, olumlu temsiline yönelik neler yapılabileceği gibi konularda toplumsal farkındalığı arttırmaya yönelik görüş ve öneriler değerlendirilmiştir.